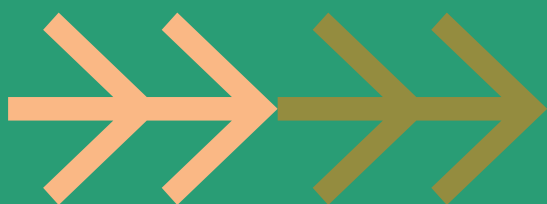

HET BRUGSE CULTURELE VELD VAN MORGEN BEGINT VANDAAG

Memorandum
Brugs Cultuur Overleg
(2024-2030)

Tijdens en na de pandemie staken de culturele spelers in Brugge de koppen bij elkaar om een antwoord te bieden op het vaak gefragmenteerde overleg en de nood aan een gezamenlijke stem en belangenbehartiging vanuit de sector. Zo was de kiem van het Brugs Cultuur Overleg (BCO) geboren. In 2023 kreeg het BCO verder vorm met de aanstelling van een coördinator.

Dit document is het resultaat van een bevraging binnen dit breed en groeiend structureel overleg. Naast de professionele en niet-professionele organisaties uit het BCO, werden ook individuele kunstenaars en kritische supporters uit onze stad geraadpleegd om een zo breed mogelijk geluid te laten horen. Eén grote vraag schemert in dit hele document door: maak van de Cultuur & de Kunsten nog meer een volwaardig speerpunt in het beleid en de citymarketing van de levendige stad Brugge.

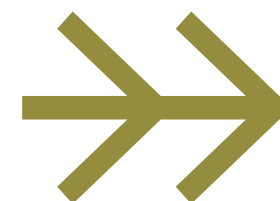
De kandidatuur van Brugge als culturele hoofdstad van Europa in 2030 toont alvast die ambitie. Hieronder reiken we vanuit het BCO enkele handvaten aan om ze waar te maken.

Brugge is een unieke mondiale erfgoedspeler met een rijke culturele traditie. Maar op die lauweren kunnen we niet rusten. Deze stad moet oog blijven hebben voor haar hoogstaande culturele actualiteit en vandaag werk maken van haar toekomst.

Veeleer dan een wenslijst, vormt dit memorandum een engagement van de culturele sector om samen met het beleid verantwoordelijkheid op te nemen voor de grote uitdagingen van onze tijd. De vragen die worden geformuleerd zijn zorgvuldig afgewogen voorwaarden om die uitdagingen binnen de nieuwe legislatuur samen het hoofd te kunnen bieden.

We hopen u als beleidsmaker hiermee bijkomende inzichten aan te reiken in de noden van het culturele veld, om mee te nemen binnen uw partijprogramma.

In een volgende fase gaan we graag actief met u aan de slag om deze speerpunten ook effectief te vertalen naar het programma van de nieuwe beleidsploeg voor de komende legislatuur.

1. CULTUUR TE MIDDEN VAN DE MAATSCHAPPIJ

Kunst en cultuur samen delen en beleven is een stevige lijm in een maatschappij. Cultuur heeft de vinger aan de pols van maatschappelijke veranderingen en ondervindt er tegelijk ook meteen de impact van. Wij willen hier vanuit het Brugse culturele veld op een verantwoordelijke en duurzame manier mee omspringen. We willen de samenleving in deze stad, waar we dagelijks aan bouwen, mee zuurstof geven.

Om dat te doen zijn wij niet alleen in de regio Brugge, maar ook in Vlaanderen, België, Europa en ver daarbuiten lokaal en cross-sectoraal verbonden in allerlei internationale netwerken. Maak van die netwerken gebruik. Verbinding is voor elk cultureel veld en voor de brede maatschappij tout court essentieel.

VRAAG 1

Het BCO vraagt aan de stad om cross-sectorale samenwerkingen expliciet te faciliteren én te stimuleren via diverse incentives.

Bestuurlijk en praktisch mag cultuur niet gezien worden als het speelterrein van één domein, één ambt, één mandaat. Cultuur is een breed, cross-sectoraal bindmiddel dat in vele beleidsdomeinen aan bod kan en moet komen. Vanuit zo'n transversale blik kan cultuur een rol opnemen in relatie tot jeugd, onderwijs, klimaat, toerisme, welzijn, economie, innovatie en zoveel meer.

KUNSTENAL

2. CULTUUR ALS SPEERPUNT VOOR NATIONALE CITY MARKETING

Het cultureel ecosysteem ervaart de directe impact van toerisme en vice versa. Op die manier bepalen cultuur en toerisme samen voor een groot deel de beeldvorming van Brugge. Wij vragen vanuit het BCO dat de stad binnen deze kruisbestuiving meer inzet en focust op de Belgische markt. Naast het hooghouden van een culturele aantrekkingskracht voor het internationaal toerisme, moet er worden ingezet op een bredere nationale culturele marketing. Op het vlak van o.a. podiumkunsten, muziek, creatief ondernemerschap, literatuur en debat en beeldende kunst moet Brugge nog meer dan in het verleden een nationale aantrekkingspool worden.

We willen vanuit het BCO graag samenwerken met de stad en haar diensten om naast internationaal toerisme ook een strategie te ontwikkelen rond nationale citymarketing, met cultuur als drijvende kracht.

VRAAG 2

Het BCO pleit voor meer structureel overleg tussen de culturele en toeristische sector. Centraal aangestuurd en met een juiste inzet aan middelen kan er in nauwe samenwerking nog meer worden tegemoetgekomen aan de noden van de nationale toeristische meerwaardezoeker.

3. SAMENWERKING BINNEN DE CULTURELE SECTOR

Via open communicatie willen wij vanuit het BCO de samenwerking tussen stad en cultuur versterken. Zo komt er ook meer duidelijkheid over de rol van de stad en haar diensten in relatie tot het hele culturele veld.

We stellen vast dat de stad vandaag zelf in belangrijke mate actief is als organisator van cultuur in Brugge. Zowel de private als de openbare sector geven in die zin samen vorm aan het cultureel veld. Het is belangrijk dat dit gebeurt in een geest van complementariteit, waarbij de stad zich niet in de plaats stelt van de private sector, maar integendeel hierop aanvult en waar nodig ondersteunt. Samenwerken vanuit én met erkenning van ieders sterktes.

We vragen expliciet aandacht voor de veelzijdigheid van het culturele ecosysteem, waarin elk element verbonden is en dus ook afhankelijk is van het geheel. Van individuele kunstenaar over kleine organisatie tot grote instelling, commercieel, participatief, collectief, individueel, op initiatief van de overheid of uit de ongebreidelde verbeelding, tijdelijk of voor de eeuwigheid, mobiel of verankerd, voor Bruggelingen, toeristen, hobbyisten, vrijwilligers, amateurs, professionals, collega's, met of zonder beperking, jong of oud, nightlife of meerwaardezoeker, doorgewinterd of met neus net aan het venster ...

In Brugge is op het vlak van cultuur, zowel inhoudelijk als organisatorisch, veel expertise aanwezig. Daar willen we verder op aangesproken worden en we willen die expertise genereus delen. Dat kan door ideeën die leven nog meer af te toetsen bij de diverse actoren en door hen eventueel ook te betrekken bij de concrete uitwerking van projecten en beleidslijnen. Mobiliteit van expertise zet aan tot samenwerking, in plaats van achter eigen muren te blijven werken. Die mentaliteit is sterk aan het groeien en dat willen we vanuit het BCO blijvend versterken.

VRAAG 3

Het BCO wil de ingeslagen weg naar meer samenwerking met de stad stevig verankeren en heeft daarvoor de steun van het bestuur nodig.

Er is nood aan een uitgetekende visie én uitgewerkt beleid van het stadsbestuur ivm de hoger genoemde complementariteit. BCO vraagt om dit in overleg met de sector te laten gebeuren.

Culturele infrastructuur: Het BCO wil transparant samenwerken aan de grote projecten die Stad Brugge in de komende legislatuur zal realiseren, zoals BRUSK, Biekorf (Stadsrepubliek), Belfort, Poortersloge, Concertgebouw, House of Time, Sint-Godelieveabdij en religieus erfgoed. ... Het zijn complexe realisaties waar het BCO duurzaam deel van wil uitmaken en constructief wil op inzetten. Het structureel verderzetten van Punt 365 kan hier toe dienen en een voorbeeldfunctie zijn voor het samenwerken over grenzen heen.

Culturele planning: Het BCO streeft naar een overkoepelende planning die culturele zaken in Brugge beter op elkaar afstemt. Een nauwe samenwerking met de nieuw op te richten evenementencel is hierbij prioritair.

4. ACTIEF OMGAAN MET EEN GROEIENDE CULTURELE DIVERSITEIT EN MAATSCHAPPELIJKE EVOLUTIES

Brugge moet een plek zijn waar iedereen zich veilig en welkom voelt. Culturele diversiteit, vergrijzing, inclusie en braindrain zijn maar enkele van de evoluties die we al langer benoemen, en waar we vanuit cultureel Brugge een beleid rond voeren. Daarvoor zetten we lerende netwerken op, die een focus ontwikkelen rond die verschillende thema's.

Hoewel het culturele veld hierin onafhankelijk handelt, is het toch belangrijk om dat te doen binnen een beleidscontext die dezelfde doelen vooropstelt en ondersteunt.

Een ambitie die door die trajecten loopt is de inzet op meer en betere participatie. We willen in Brugge werken aan een heldere strategie waarmee we culturele participatie volwaardig kunnen blijven ondersteunen. Op die manier leren we gericht in te zetten op een actieve deelname van burgers aan het culturele leven, maar gaan we ook verder, door in onze eigen werking rekening te houden met ons diverse publiek.

BOMBOCLAT © DO VZW

BOM
BOC
LAT

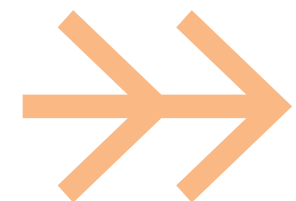

BIBLIOTHEEK BRUGGE © FEMKE DEN HOLLANDER

VRAAG 4

Het BCO vraagt meer aandacht voor verregerende participatie, en reikt zijn netwerk en zijn hand aan om het beleid daarin mee te nemen. Concreet vraagt het BCO dat mensen met mandaat binnen de stedelijke diensten worden aangeduid om hier samen rond aan de slag te gaan.

Op die manier wil het BCO zij aan zij met de stad thematische lerende trajecten uitwerken rond o.a. diversiteit en inclusie, cultuureducatie, duurzaamheid, participatie en cultuurcommunicatie, met klimaatverandering en culturele diversiteit als prioriteit. Zo werken het BCO en de stad aan expertisedeling en –ontwikkeling.

5. AANDACHT VOOR HET VOLLEDIGE SCALA ONDER DE NOEMER CULTUUR

Verschillende beslissingen en veranderingen vanuit het beleid hebben de afgelopen jaren een kloof geslagen tussen de bestaande culturele structuren en het amateurveld. De sprong naar een nieuwe organisatie, of om je als jonge maker en kunstenaar professioneel te organiseren, is bijna onmogelijk geworden. Als we hier in de komende legislatuur geen aandacht aan schenken, zal ons culturele landschap de komende decennia blijven steken op een status quo. Dat kunnen we als cultureel veld niet tolereren. Vanuit het BCO willen we met andere woorden de zeer diverse instroom in ons sterk verbonden cultureel ecosysteem bewaken. Professionalisering mag hier niet enkel gericht zijn op de professionals, maar moet ook kansen bieden aan ieder die wil doorgroeien.

In relatie met andere beleidsniveaus in Vlaanderen, België en Europa moet Brugge tegelijk ook veel zwaarder wegen binnen het veld van de actuele kunsten. Onze uitzonderlijke hedendaags culturele en patrimoniale positie moet ons in gesprekken hierrond een grotere plaats laten innemen dan de bewonersaantallen ons maar zouden geven. Daar moeten we vanuit de stad blijven voor ijveren. We vragen de Brugse stedelijke overheid dan zwaarder te gaan wegen op de bovenlokale beleidsniveaus en duidelijke afspraken te maken over de verdeling van verantwoordelijkheden en middelen. Zo kan Brugge zich complementair aan het Vlaamse beleid ontwikkelen en Vlaanderen gericht responsabiliseren.

VRAAG 5

Het BCO wil samen met de stad de financieel-culturele landschapstekening helpen opstellen. Er is immers nood aan een grotere aandacht en extra stimuli vanuit het stedelijk bestuur voor nieuwe lokale ontwikkelingen en jonge samenwerkingen in het brede culturele veld, bovenop de bestaande ondersteuning. Dat is de voedingsbodem voor de culturele sector, en dus de culturele toekomst van de stad.

Door die landschapstekening samen vorm te geven kan de ondersteuning van de grote/structurele huizen worden verankerd en opgeschaald, en kan een gepast beleid worden ontwikkeld rond extra financiële ruimte om kleinere, startende organisaties alle kansen te geven.

© HET ENTREPOT

6. LAAGDREMPELIG BELEID ROND TIJDELIJKE CREATIEVE EXPERIMENTEER- EN PRESENTATIERUIMTES

Inzetten op informele en experimentele cultuurbeleving: ook dat is een essentieel deel van het culturele ecosysteem. Met vriendinnen een TikTok-filmpje opnemen op het Zand, een leegstaande loods tijdelijk omtoveren tot een culturele weekendvenue, publieke ruimte creatief bezetten ... maar ook concerten in cafés, fuifzalen, kleinere privéconcerten, galeries, skateparken ... Hoe kunnen we die structureel en met zin gedogen?

Ook niet-gesubsidieerde spelers uit onze culturele sector spelen daarin een belangrijke rol, zoals jonge makers en startende initiatieven. Zulke informele beleving heeft het stadsbestuur dus niet zelf in de hand, maar door een vlechtwerk aan beslissingen en regelgeving kan het bestuur ze wel faciliteren.

We vragen bijgevolg dat Stad Brugge meer experimentele undergroundruimtes toelaat, op een laagdrempelige manier. Dat zijn de ruimtes waar kiemen tot innovatie kunnen ontstaan, net omdat ze ontsnappen aan de controle en de codes van het formele kader. Afhankelijk van de discipline of (sub)cultuur waarin die ruimtes ontstaan, bevorderen ze ook telkens een community. Die communities zijn dan weer belangrijke referenties die voor een groot deel de beleving en de vibe in de stad bepalen en dus ook de manier vormgeven waarop nieuwe generaties de stad beleven en omarmen.

We verwachten van een stad als Brugge dat ze een openheid aan de dag legt tegenover dergelijke ontwikkelingen, zonder ze daarom te moeten toeëigenen. Naast een open ingesteldheid vraagt dat ook de nodige soepelheid in vergunning van tijdelijke aanpassingen in de stad.

VRAAG 6

Het BCO vraagt aan het bestuur een duidelijke richtlijn en een proactief beleid om tijdelijke witruimtes voor experiment in de stad waar mogelijk te faciliteren en ook te stimuleren. Dat is mogelijk door een eenvoudige regelgeving en de ontwikkeling van een helder cultureel pop-upbeleid. Daarnaast vraagt het BCO een open en verdraagzaam klimaat rond éénmalige (café)concerten en gebruik van publieke ruimte, door een meer laagdrempelige regelgeving op diverse vlakken (geluidsnormen, vergunningen, materiaal ...).

7. EEN MASTERPLAN VOOR PERMANENTE CREATIERUIMTES EN ATELIERWERKINGEN

Brugge is naast een stad waar je topstukken kunt bewonderen ook een stad van makers, zoals kunstenaars en ambachtslieden. Naast de bestaande toonplaatsen, is er dus ook nood aan werkplekken, creatieve ruimtes, residenties, repetitieruimtes en zo meer. Om daarop in te zetten hebben enkele leden van het BCO de werkgroep Punt 365 opgericht, die al een mooi traject heeft afgelegd.

Patrimonium verkopen mag op korte termijn dan wel een directe bron van inkomsten betekenen voor de stad, we weten ook dat het op langere termijn kansen wegneemt om te beantwoorden aan reële noden. Zoals die van makers en kunstenaars. En dat terwijl hun aanwezigheid een onmisbaar ingrediënt is van de culturele humus waar Brugge op moet kunnen blijven teren.

VRAAG 7

Het BCO ijvert voor een ambitieuze invulling van de beleidspunten van de stad die gaan over de creatie van permanente culturele maakplekken en ateliers. Het BCO vraagt expliciet een stoel aan de tafel waarrond dit masterplan wordt ontwikkeld.

8. EEN BELEID ROND KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE

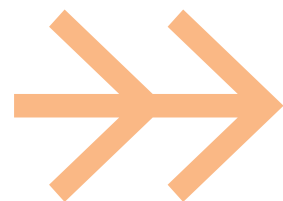
De openbare ruimte in onze stad kreeg vorm in ons rijke verleden. Als we niet in dat verleden willen blijven steken, is het onze verantwoordelijkheid om die ruimte te blijven inzetten voor hedendaagse kunst en cultuur. Zo draagt ook onze generatie haar steentje bij aan de evolutie van ons erfgoed.

Welke stedelijkheid willen we in Brugge, vandaag en in de toekomst? Hoe zorgen we ervoor dat de ruimtelijke ordening van onze stad hiermee blijft stroken? Het zijn vragen die we niet uit het oog mogen verliezen. Daarom vragen we zowel voor permanente realisaties als voor tijdelijke culturele evenementen heldere procedures, waarin de juiste expertise wordt samengebracht om kwaliteit te garanderen. Want wij geloven dat schoonheid ook een vorm van duurzaamheid is.

VRAAG 8

Het BCO wil meer aandacht, visie en kwaliteitscontrole voor kunst en cultuur in de openbare ruimte. Hiertoe moet een heldere procedure worden uitgewerkt, steunend op de aanwezige inhoudelijke én vormelijke expertise (uit het BCO en uit de diverse culturele partners, uit de eigen stad, uit andere steden, vanuit de Vlaamse administratie Cultuur ...).

Het BCO wil samen met de stad zoeken naar bijdragen uit sectoren die leven van dit Brugse "decon", om dit mee te financieren. Een samenwerking met de vastgoedsector kan hierin een belangrijke rol spelen. Naast allerlei gebruikelijke functionele elementen wil het BCO ook het onderzoek vragen om kunstintegratie te koppelen aan de stedenbouwkundige last (cfr. Vlaanderen).

9. BRUGGE ALS CULTURELE CENTRUMSTAD

Brugge beperkt zich niet tot haar historische kern. Ook buiten de ringvaart gaat het leven verder en ontwikkelen zich dus vele vormen van cultuur. Om cultuur niet enkel te verhouden tot erfgoed of tot toerisme geconcentreerd in de binnenstad, is het belangrijk om ook in te zetten op cultuur in andere buurten waar Bruggelingen wonen, in de randgemeenten en in verbinding met de buurgemeenten. Usual suspects als culturele spreiding, culturele wijkwerking of bibliotheekwerking spelen hier uiteraard een belangrijke rol in, maar ook maakruimtes, culturele ontmoetingsplekken, cultuureducatie en innovatieve cross-overs buiten de stadskern moeten alle kansen krijgen.

Als culturele spelers vragen we ook dat Stad Brugge er alles aan doet om de stad qua mobiliteit verder te helpen ontsluiten en dus een pak meer bereikbaar te maken. Betere uren voor bussen en treinen, randparkings, shuttles ... Daar is nog veel duurzame groeimarge.

VRAAG 9

Het BCO vraagt aan het bestuur om de culturele actieradius te verbreden en om verder te investeren in culturele (wijk)werking. Ook moet de structurele samenwerking met spelers in de brede Brugse regio op alle culturele niveaus gefaciliteerd worden.

Daarnaast vraagt het BCO een optimalisatie van de bereikbaarheid van de stad op 'culturele' uren.

CONCERTGEBOUW BRUGGE © LUCAS DENUWELAERE

10. FUNDING KOPPELEN AAN EEN ECONOMISCHE REALITEIT

De culturele sector verarmt. Het niet indexeren van subsidies, ondersteunende diensten betalend maken, verdwijnen van actieve stedelijke logistiek, afbouwen van onderhoud ... het zijn maar enkele voorbeelden van indirecte doorgeschoven besparingen, die cumuleren met de rechtstreekse impact van een economische realiteit. Dit zijn beslissingen met zeer zware directe gevolgen voor diverse culturele opdrachten, klein en groot. Samen vormen ze een bedreiging voor het hele culturele veld: zowel voor de stedelijke culturele spelers als de culturele partners die niet rechtstreeks aan de stad verbonden zijn.

VRAAG 10

Het BCO vraagt volwaardige en geïndexeerde subsidiëring, die de reële kostenstijging en inflatie volgt. Er is immers een grote nood aan een betere en geactualiseerde financiële en materiële ondersteuning van alle culturele partners die actief zijn in de culturele stad Brugge.

11. EEN CONSTRUCTIEVE RELATIE TUSSEN DE STAD BRUGGE EN HET BCO

Vanuit het BCO zijn wij ons ervan bewust dat de politiek in Brugge met respect voor de autonomie handelt, en daar zijn we dankbaar voor. Er is respect voor autonomie van de keuzes van culturele organisaties afzonderlijk en van het BCO in het algemeen. We willen jullie bedanken voor het vertrouwen en deze manier van samenwerken vanderzetten. Graag bouwen wij vanuit het BCO verder aan een constructieve relatie met de politiek, waarin ieders expertise wordt erkend en aangesproken.

Met de komst van een coördinator binnen het BCO hebben we de eerste stappen gezet naar een stevig gezamenlijk draagvlak voor de hele sector enerzijds en een aanspreekpunt voor de stad anderzijds. De funding voor de coördinator (0,3 FTE) komt vanuit de leden van het BCO, met een extra tegemoetkoming vanuit de stad. Net als andere steden willen we hier een volgende sprong in maken en deze cruciale positie verankeren in onze samenwerking.

VRAAG 11

Het BCO vraagt naar voorbeeld van andere steden een opschaling van de structurele samenwerking tussen de stad en de culturele sector, om zijn overkoepelende rol verder te kunnen opnemen. Dat geeft meer zekerheid om de ambities van het BCO te realiseren, ze zichtbaar te maken en zo gezamenlijke stappen te zetten in onze culturele toekomst. Het BCO hoopt dat de Cel Cultuurbeleid op vele vlakken broodnodige ondersteuning kan blijven leveren (zoals subsidies, dossiers, gecentraliseerde communicatie, cultuurcoach ...), en voor het BCO een direct aanspreekpunt van de stad blijft vormen.

DOCFEST © FEMKE DEN HOLLANDER

12. HET BRUGSE CULTURELE VELD VAN MORGEN BEGINT VANDAAG

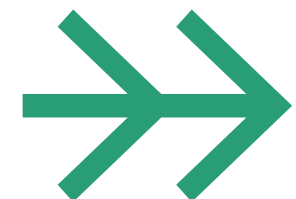
Het Brugse culturele veld wil de kandidatuur van Brugge als culturele hoofdstad van Europa in 2030 aangrijpen om zich te positioneren en te versterken naar de toekomst en dit al vanaf vandaag. Want Brugge moet ambitieus zijn en blijven. Het BCO wil zich hier mee voor inzetten en helpen om de juiste, weloverwogen keuzes te maken. Zo zorgen we er samen voor dat dit lopende traject een blijvende meerwaarde kan bieden, los van de uitslag.

Het traject van de kandidaatstelling rond 2030 heeft ook een grote symbolische waarde. Het biedt de sector perspectief en zuurstof. Ook is het een uitstekende kans om Brugge meer te gaan profileren als een stad van culturele innovatie, want op diverse niveaus ontstaan zeer interessante modellen, samenwerkingen en creaties die een toonbeeld kunnen zijn voor de nationale tot zelfs internationale culturele sector. We vragen hierrond meer ondersteuning en zichtbaarheid.

VRAAG 12

Het BCO ondersteunt de kandidatuur van Brugge als culturele hoofdstad in 2030 ten volle en vraagt van de stad een consequente investering in dit project om het alle slaagkansen te geven.

Dit project past binnen een strategie waarbij langetermijneffecten beoogd worden in samenspraak met alle culturele partners die in de stad actief zijn. Het BCO vraagt dat los van het al dan niet binnenhalen van de titel de stad blijft investeren in de culturele ambities en in de profilering van Brugge als een levendige stad van kunst en culturele innovatie.

Het Brugs Cultuur Overleg (BCO) is een open overlegstructuur waar elke Brugse culturele speler welkom is en kan aansluiten.

WWW.BRUGSCULTUUROVERLEG.BE

BCO bestaat op dit ogenblik uit:

Anima Eterna
 Avansa Brugge
 BIES
 BLVRD
 Brugge Plus
 Cactus Music
 CC Brugge
 Circusatelier Woesh
 Concertgebouw Brugge
 De Batterie
 De Republiek
 DO vzw
 FMDO
 Het entrepot
 JH Comma
 KAAP
 Kunstenal
 MAFestival
 Mooov.
 Musea Brugge
 Razor neel
 Suburbsoundz
 Snuffel

COÖRDINATOR
 Pierre Muylle

Dit memorandum kwam tot stand na gesprekken met de partners van BCO aangevuld met individuele kunstenaars, medewerkers uit de culturele organisaties die specifieke expertise binnen brachten en terugkoppeling met de stuurgroep van het BCO. Dat gebeurde tussen maart en november.

EINDREDACTIE
 Kristina Rybouchkina

LAY-OUT
 Sanne De Muynck

